

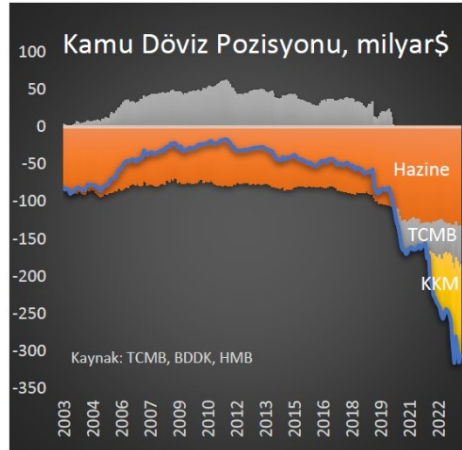
"Türk Eximbank'dan kredi alabilmek için bir başka bankadan teminat mektubu getirmeniz ve dolayısı ile o bankaya komisyon ödemeniz gerekiyor ve doğal olarak da toplam kredi maliyeti cazip olmadığı gibi diğer bankalardaki kredi limitleriniz de doluyor" idi. Bugün yayınlanan açıklamaya göre farklı teminat türleri de kabul edilecek ancak bu farklı teminatın ne olduğu açıklanmadı.

*****

Devletin uyguladığı faiz (gecikme zammı) % 30'dan % 42'ye çıktı. (Aylık % 3.5) Ancak devletten alacağınız varsa (mesela kamulaştırmadan alacağınız varsa) size uygulanacak faiz hala % 9'dur.

*****

Türkiyede dış açık var yani ihracatımız ithalatımızdan daha az. İhtiyaç duyulan döviz kamu tarafından borçlanma ile bulunuyor ve özel sektörün döviz ihtiyacı karşılanıyor. Dolayısı ile kamunun döviz pozisyonu da negatif. Özetle risk var ve risk büyüyor. Döviz borcu olanlar için iyi bir süreç geçirildi ama artık sona gelindi. Seçim sonrası dövizde patlama olabilir. Dövizle borçlanıp TL ile kazananların bu riski hedge etmesi gerekir.

*****

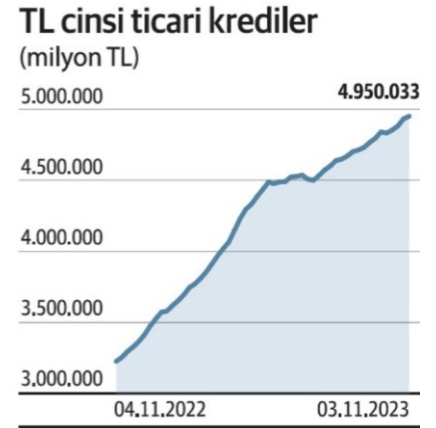
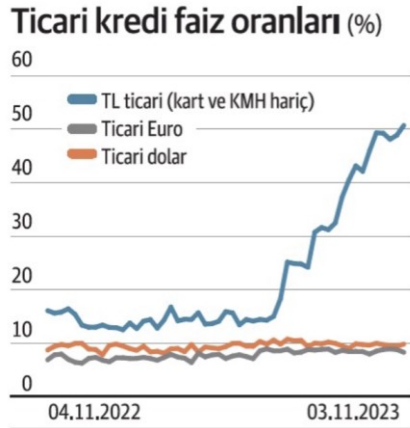
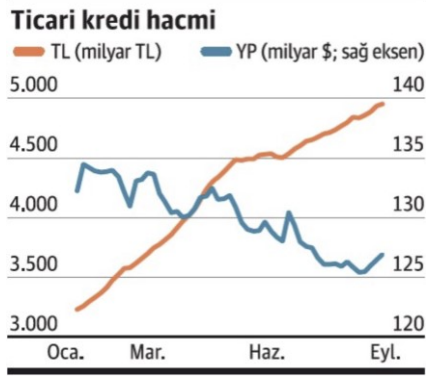
Volkswagen Binek Otomobiller CEO'su Thomas Schäfer, Temmuz ayındaki kurum için konuşmasında:

"Çatı alev aldı, sahip olduğumuz yapı ve süreçler çok karmaşık ve hantal. Takım ruhuna daha önce olmadığı kadar çok ihtiyacımız var..." derken, şirketin finans müdürü Patrik Andreas Mayer ise "araç işimiz keyifsiz, bu bizim için son çağrı olabilir" ifadelerini kullanmış.

Volkswagen'in yeni bir performans programı kapsamında 11 milyar euro tasarruf hedefi var. Şirket özellikle yeni nesil teknoloji ve yazılım tarafında şu ana kadar rekabetçi bir tablo çizemedi. Dolayısıyla bir taraftan tasarruf edip öte taraftan rekabetçi olmayan kısımlarda daha önce olmadığı kadar çok para harcamaya hazırlanıyorlar.

*****

Yüksek TL faizler uzun süredir unutulmuş döviz kredilerinde tekrar hareketlenmeye sebep oldu:

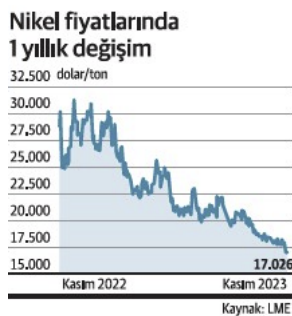

*****

Dr. A. Bumin Doğrusöz: Limited şirketin bütün ortakları, şirketin kamu borçları karşısında, şirket müdürü ile aynı riski taşımaktadır, hatta mali durumu müdürden daha iyi ise müdürden daha fazla risk altındadırlar. Öte yandan limitet şirket, pay devirleri de zaman sınırlaması olmaksızın vergiye tabi olan bir şirket türüdür. Pek çok yazımda da belirttiğim gibi, payın (hisse senedi veya ilmühaberinin) iktisabından itibaren iki yıl geçtikten sonra devir kazancının vergi dışı olduğu, pay devirlerinde notere bir ton harç ve damga vergisi ödenmeyen, pay sahiplerinin kamu borçlarından sorumlu olmadığı anonim şirket dururken, niçin limitet şirketin tercih edildiğini, zaten anlamak pek mümkün değildir.

*****

Elektrikli araç bataryalarının en önemli bileşenlerinden lityum, nikel ve kobalt için; elektrikli araçların yaygınlaşmasına paralel olarak yükselme beklentisi vardı. Gerçekte tam tersine bu yıl emtia piyasalarında en kötü performans gösterenler emtealar arasında lityum, nikel ve kobalt yer alıyor.

*****

Burak DALGIN

Şirket birleşmelerine gerekçe sunarken, proje ekiplerini motive ederken, janjanlı sunumlar yaparken sıkça kullanılan, adeta sihirli bir kelime var: sinerji! Peki, 'beraber çalışmak' kökünden gelen bu kavramın hakkını veriyor muyuz?

Sinerjiyi kısaca 1+1'in 3 etmesi olarak tarif edebiliriz. Mesela iki firma birleşir ve yeni şirket ikisinin toplamından daha değerli olur. Mesela beş kişilik bir takım kurulur ve bu ekip üyelerin kendi başlarına bulamayacağı çözümler getirir. Daha somut örneklerle konuyu biraz açalım. Üç tip sinerjiden bahsedebiliriz: satış artıran, maliyeti azaltan, bilgiyi genişleten/ derinleştiren.

SATIŞ ile başlayalım. İki firma birleşirse daha büyük pazar payı yakalayabilirler. Birbirini tamamlayan ürün gamlarını birleştirebilirler, birleştikleri şirketin müşterilerine çapraz satış yapabilirler, yeni satış kanallarına erişebilirler.

MALİYET ile devam edelim. İki şirketin birleşmesiyle merkezi maliyetler azalır (iki genel müdüre, iki finans direktörüne, iki merkezi ofise ihtiyaç kalmaz). Operasyon giderleri düşer (depolar veya nakliye araçları yüzde 70 yerine yüzde 90 dolulukla çalıştırılabilir). Hatta hiçbir şey değişmese bile, artan ciro sebebiyle sabit maliyetlerin satışa oranı düşer ve kârlılık artar.

BİLGİ ile tamamlayalım. Perspektif, ürün tasarlama veya araştırma-geliştirme alanında know-how, iyi çalışan bilgi işlem/ finans altyapısı, cazip yetkinlikler çekebilme kapasitesi, hatta muhtemel bir rakibi engelleme iştahı... Ancak bence sinerjiye en güzel örnek, iyi tasarlanan ve yönetilen bir ekibin ortaya koyacağı ilginç fikirler ve işaret edeceği riskler.

Ancak Harvard Business School'un bir araştırması, birleşmelerin yüzde 90'ının hedeflenen başarıyı yakalayamadığını, yüzde 60'ının da değer tahrip ettiğini ('1+1=1.5') gösteriyor.

Son olarak, neredeyse hiçbir zaman hesaba katılmayan NEGATİF SİNERJİLER. Birbiri ile çalışmayan birimlerden veya ekip arkadaşlarının başarısından rahatsız olan çalışanlardan oluşan bir firmada 'beraber çalışmak' ancak negatif etki yapabilir.

*****

Fatih ÖZATAY: Aşağıdaki Tabloda, Arjantin, Kore ve Türkiye'nin kişi başı gelir düzeylerinin ABD'nin kişi başı gelir düzeyine oranları yer alıyor. Arjantin'in hali içler acısı. 1980'e oranla müthiş bir düşüş var. "Makul bir ekonomi programı uygulamaya başlamazsak, Türkiye'nin Arjantin gibi olmak tehlikesi var" saptamasının arkasındaki nedeni gayet güzel özetliyor. Büyük bir refah kaybı yaşamış Arjantin son elli yılda. Buna karşılık, Kore müthiş bir iş yapmış.

ABD'nin kişi başı gelir düzeyine oranla kişi başı gelir (%)

	1980	2013-2022 Ortalaması	2023
Arjantin	57,1	37,7	33,0
Kore	17,1	68,3	70,5
Türkiye	28,5	46,6	52,1

Kaynak: IMF WEO Veri Tabanı, Ekim 2023.
2023 IMF tahmini.